Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (seitsmes koda)

7. märts 2013*

Keskkond — Direktiiv 2003/87/EÜ — Kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem — Üleminekueeskirjad tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks alates aastast 2013 — Eraldatavate saastekvootide arvutamisel kasutatavad võrdlusalused — Võrdne kohtlemine — Proportsionaalsus

Kohtuasjas T-370/11,

Poola Vabariik, esindajad: M. Szpunar, B. Majczyna, C. Herma ja M. Nowacki,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: E. White, K. Herrmann ja K. Mifsud-Bonnici,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 27. aprilli 2011. aasta otsus 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT L 130, lk 1),

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: esimees A. Dittrich (ettekandja), kohtunikud I. Wiszniewska-Białecka ja M. Prek,

kohtusekretär: ametnik C. Heeren,

arvestades kirjalikus menetluses ja 28. novembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu võtsid 13. oktoobril 2003 vastu direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, lk 32; ELT eriväljaanne 15/07, lk 631), mida muudeti viimati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiviga 2009/29/EÜ, et täiustada ja laiendada

* Kohtumenetluse keel: poola.

ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi (ELT L 140, lk 63) (edaspidi „direktiiv 2003/87"). Nimetatud kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem loodi, et vähendada nende gaaside heitkoguseid Euroopa Liidus.

2 Direktiivi 2003/87 artikli 10a kohaselt võtab Euroopa Komisjon vastu kogu liidus kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed saastekvootide tasuta eraldamiseks. Selleks peab komisjon muu hulgas kindlaks määrama kõigi sektorite võrdlusalused ja võtma lähtepunktiks liidu sektori või allsektori 10% kõige tõhusamate käitiste keskmised näitajad aastatel 2007 ja 2008. Neist võrdlusalustest lähtudes arvutatakse iga asjaomase käitise osas välja talle alates 2013. aastast tasuta eraldatavate saastekvootide arv.

3 Komisjon võttis 27. aprillil 2011 vastu otsuse 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT L 130, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus"). Vaidlustatud otsuse artikli 2 kohaselt kohaldatakse seda direktiivi 2003/87 III peatükis käsitletud käitistele saastekvootide tasuta eraldamisele 2013. aastaga algavatel kauplemisperioodidel, kusjuures tehakse nimetatud direktiivi artikli 10c kohane erand üleminekuperioodil saastekvootide tasuta eraldamisele elektritootmise moderniseerimiseks. Vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 1 tuleks eraldatavad saastekvoodid kindlaks määrata enne kauplemisperioodi, et tagada turu nõuetekohane toimimine. Vaidlustatud otsuse I lisas määras komisjon kindlaks direktiivi 2003/87 artiklis 10a osutatud võrdlusalused.

Menetlus ja poolte nõuded

4 Poola Vabariik esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 8. juulil 2011.

5 Ettekandja-kohtuniku esitatud ettekande põhjal otsustas Üldkohus (seitsmes koda) avada suulise menetluse.

6 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 28. novembri 2012. aasta kohtuistungil. Poola Vabariik märkis kohtuistungil, et keemiatööstussektori ja rafineerimissektoriga seoses esitatud kaalutlused, mille ta esitas oma hagis proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist käsitleva väite raames, on mõeldud põhjendama viimati nimetatud väidet ega moodusta iseseisvat väidet.

7 Poola Vabariik palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

8 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Poola Vabariigilt.

Õiguslik käsitlus

9 Poola Vabariik esitab hagi põhjendamiseks neli väidet. Esimese järgi rikuti ELTL artikli 194 lõike 2 teist lõiku koostoimes ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktiga c, sest komisjon ei arvestanud iga liikmesriigi erisusi kütuste valdkonnas, kasutas heitkoguse näitajate arvutamisel maagaasi kontrollväärtusi ja võttis võrdluskütuseks maagaasi. Teise väite kohaselt rikuti väidetavalt võrdse

kohtlemise põhimõtet ja ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3, kuna komisjon ei arvestanud vaidlustatud otsuse koostamisel liidu eri piirkondade erinevat olukorda. Kolmanda väite kohaselt rikuti proportsionaalsuse põhimõtet, sest komisjon kehtestas vaidlustatud otsuses väiksemad heitkoguste võrdlusalused, kui direktiivi 2003/87 eesmärgid oleksid nõudnud. Neljandas väites käsitletakse esiteks seda, et rikutud on direktiivi 2002/87 artiklit 10a koosmõjus selle direktiivi artikliga 1 ning teiseks asjaolu, et komisjon ei olnud pädev vaidlustatud otsust vastu võtma.

Esimene väide, et rikuti ELTL artikli 194 lõike 2 teist lõiku koostoimes ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktiga c

10 Poola Vabariik väidab, et komisjon rikkus vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega ELTL artikli 194 lõike 2 teist lõiku koostoimes ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktiga c, sest see otsus riivab liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiaressursside kasutamise tingimused, eri energiaallikate valik ja enda energiavarustuse üldstruktuur. Poola Vabariik leiab, et kui komisjon võttis vastu normid kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvate käitiste teatavate toodete heitkoguste võrdlusaluste määramiseks, andis ta üksnes teatavates liikmesriikides domineerivale maagaasile eelise söe ees, mis on peamise kütusena kasutusel teistes liikmesriikides. Komisjon kasutas maagaasi võrdluskütusena, et määrata kindlaks toote-, soojus- ja kütusepõhised võrdlusalused. Selline valik on meelevaldne ja põhjendamatu, arvestades et söepõletustehnoloogia heitemahukuse puhul on täheldatud pidevat langust. Kõige uuemat söepõletustehnoloogiat kasutav käitis saaks seega vähem tasuta kvoote kui teine, vanemat, ent maagaasil põhinevat tehnoloogiat kasutav käitis, mille tagajärjel väheneks drastiliselt söepõletustehnoloogiat kasutatavate ettevõtjate konkurentsivõime. Niisugune olukord toob kaasa nende toodangu vähenemise ja sellest tulenevalt sütt põhikütusena kasutavate liikmesriikide sisemajanduse koguprodukti (SKP) vähenemise ja „süsinikdioksiidi lekked" ehk tiheda rahvusvahelise konkurentsiga sektori ettevõtjate tegevuse ümberpaiknemise kolmandatesse riikidesse, kus kasvuhoonegaaside heitkoguste suhtes kehtivad nõuded on vähem ranged. Ettevõtjate ümberorienteerumine maagaasitehnoloogia ostule lähtuvalt vaidlustatud otsusest suurendaks puudutatud riigi vajadust maagaasi järele, häiriks selle riigi energiabilanssi ja kohustaks ümber kujundama kogu energiapoliitika.

11 Mis esiteks puudutab ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõigu väidetavat rikkumist, siis tuleb märkida, et see säte kehtestati Lissaboni lepinguga ja see puudutab energiapoliitika meetmeid, mida institutsioonid võtavad kooskõlas selle lõike esimese lõiguga.

12 Vastavalt ELTL artikli 194 lõike 2 esimesele ja teisele lõigule ei mõjuta lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks vajalikud meetmed liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimusi, tema valikuid erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri, ilma et see piiraks artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist.

13 Vaidlustatud otsus on direktiivi 2003/87 rakendusmeede, sest õiguslik alus, millele ta tugineb, on selle direktiivi artikkel 10a. Kõnealuse direktiivi õiguslik alus on omakorda EÜ artikli 175 lõige 1 (muudetuna ELTL artikli 192 lõige 1). Vaidlustatud otsuse näol on seega tegemist keskkonnapoliitika meetmega, mitte ELTL artikli 194 lõike 2 esimese lõigu alusel võetud meetmega.

14 Vastupidi Poola Vabariigi väidetele ei võimalda direktiivi 2003/87 ega ka vaidlustatud otsuse preambulis sõnastatu, milles viidatakse ühelt poolt EÜ asutamislepingule – eeskätt selle artikli 175 lõikele 1 – ja teiselt poolt direktiivile 2003/87 ja selle direktiivi artiklile 10a, järeldada, et kõik EÜ asutamislepingu või direktiivi 2003/87 sätted oleksid kas selle direktiivi või siis vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad eelkõige õigusakti eesmärk ja sisu. Kõnesoleval juhul võeti direktiiv 2003/87 vastu üksnes EÜ asutamislepingu

artikli 175 lõike 1 alusel ning vaidlustatud otsuse ainus õiguslik alus on direktiivi artikkel 10a (vt selle kohta Euroopa Kohtu 6. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-155/07: parlament *vs.* nõukogu, EKL 2008, lk I-8103, punktid 34–38 ja seal viidatud kohtupraktika).

15 Kuna vaidlustatud otsus võeti vastu direktiivi alusel, mis ei kuulu ELTL artikli 194 lõike 2 esimese lõigu kohaldamisalasse, ning arvestades, et Poola Vabariik ei ole selle direktiivi õigusliku aluse valikut vaidlustanud, tuleb nimetatud sätte teise lõigu rikkumisel põhinev etteheide seega igal juhul tagasi lükata.

16 Niisugust järeldust ei sea kahtluse alla Poola Vabariigi argumendid, mille kohaselt tuleb iga liidu akti kooskõla hinnata, arvestades kõiki aluslepingute sätteid, mitte üksnes seda poliitikat puudutavaid norme, mille eesmärke konkreetse aktiga täita tuleb. Poola Vabariik väidab sellega seoses, et ELTL artikli 194 lõike 2 teisest lõigust tuleneb liikmesriigile õigus määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimused, teha valikuid erinevate energiaallikate vahel ning määrata kindlaks oma energiavarustuse üldstruktuur, ilma et see piiraks ELTL artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist. See õigus kujutab Poola Vabariigi väitel endast kõigile liidu poliitikatele üle kanduvat põhimõtet, arvestades ELTL artikli 192 lõike 2 punktist c tuleneva erandiga. Poola Vabariigi arvates ei tohi muude poliitikate raames võetud meetmed seda õigust riivata. Liikmesriigid ei ole kunagi andnud liidule ELTL artikli 194 lõike 2 teises lõigus reguleeritud valdkonnas ainupädevust.

17 Vastab tõele, et ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõigu järgi ei tohiks meetmed, mis on võetud selle lõike esimeses lõigus ette nähtud menetluse kohaselt ja mida on vaja, et saavutada liidu energiapoliitika eesmärgid, mida on nimetatud selle artikli lõikes 1, mõjutada liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimusi, tema valikuid erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri. Siiski ei luba miski eeldada, et ELTL artikli 194 lõike 2 teises lõigus sätestatakse liidu keskkonnapoliitika valdkonnas kohaldatav üldine keeld seda õigust riivata (vt selle kohta Euroopa Kohtu 6. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-490/10: parlament *vs.* nõukogu, punkt 77). Nimelt esiteks on ELTL artikkel 194 üldnorm ainult energeetika valdkonnas ja määratleb seega valdkondliku pädevuse (kohtujurist Mengozzi ettepanek kohtuasjas, milles langetati eespool viidatud 6. septembri 2012. aasta otsus parlament *vs.* nõukogu, punkt 33). Teisalt tuleb märkida, et ELTL artikli 194 lõike 2 teises lõigus on sõnaselgelt viidatud ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktile c. ELTL artikli 194 lõike 2 teine lõik sätestab nimelt, et keeld mõjutada liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimused, teha valikuid erinevate energiaallikate vahel ning määrata kindlaks oma energiavarustuse üldstruktuur, on kohaldatav ilma et see piiraks ELTL artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist. Kuigi vastab tõele, et viimati nimetatud säte on üksnes menetluslik, on selles siiski ette nähtud liidu keskkonnapoliitika valdkonna erinormid. Sellest järeldub, et ELTL artikli 194 lõike 2 teises lõigus nimetatud õigus ei ole käesolevas asjas kohaldatav, sest vaidlustatud otsus kujutab endast meedet, mille liit on võtnud oma keskkonnapoliitika valdkonnas.

18 Olgu öeldud, et ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktis c osutatud meetmed eeldavad liidu institutsioonide sekkumist energiapoliitika valdkonnas (Euroopa Kohtu 30. jaanuari 2001. aasta otsus kohtuasjas C-36/98: Hispaania *vs.* nõukogu, lk I-779, punkt 54, ja 13. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-176/03: komisjon *vs.* nõukogu, lk I-7879, punkt 44). ELTL artikli 192 lõiget 2 tuleb siiski lugeda koostoimes selle artikli lõikega 1. Vastavalt ELTL artikli 192 lõikele 1 võtab nõukogu otsused vastu seal ette nähtud menetluse kohaselt, kui ta otsustab, missuguseid meetmeid tuleb liidul võtta, et saavutada artiklis 191 seatud liidu keskkonnapoliitika eesmärgid. Vastavalt ELTL artikli 192 lõikele 2 kohaldatakse seal ette nähtud otsustamismenetlust erandina lõikes 1 sätestatust siis, kui nõukogu kehtestab esimesena nimetatud normis loetletud sätteid ja meetmeid. Nende kahe sätte sõnastusest endast tuleneb, et ELTL artikli 192 lõige 1 on põhimõtteliselt nende aktide õiguslik alus, mille nõukogu võtab vastu ELTL artiklis 191 seatud eesmärkide saavutamiseks. ELTL artikli 192 lõige 2 sõnastati seevastu nii, et see oleks kohaldatav, kui asjasse puutuvad selles nimetatud meetmed, st nt niisugused meetmed, mis oluliselt mõjutavad liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ja tema energiavarustuse üldstruktuuri (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* nõukogu, punktid 45 ja 46).

19 Teiseks ja niivõrd, kuivõrd Poola Vabariik väidab, et rikuti ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punkti c, tuleb märkida, et selles on ette nähtud, et erandina lõikes 1 sätestatud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 114 kohaldamist, võtab nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega seadusandliku erimenetluse kohaselt vastu meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri.

20 Olgu meenutatud, et vaidlustatud otsus on direktiivi 2003/87 rakendusmeede ja et õiguslik alus, millel see rajaneb, on nimetatud direktiivi artikkel 10a. Viimati nimetatud säte viidi direktiivi 2003/87 sisse direktiiviga 2009/29.

21 Nagu Poola Vabariik ka tunnistab, ei ole ta direktiivi 2009/29 osas etteheiteid esitanud. Kuna ei ole väidetud, et direktiivi 2003/87 artikkel 10a on õigusvastane, ei saa Poola Vabariik ka tulemuslikult tugineda ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punkti c rikkumisele, et seada küsimuse alla vaidlustatud otsus, kuna viimane on üksnes mainitud artikli 10a rakendusmeede. Olgu siiski märgitud, et argumentatsiooni, mille Poola Vabariik esitas seoses ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktiga c, tuleb arvestada direktiivi 2003/87 artikli 10a väidetava rikkumise käsitlemisel (vt tagapool punktid 104–107).

22 Esimene väide tuleb seega kõrvale jätta.

Teine väide, et rikuti võrdse kohtlemise põhimõtet ja ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3

23 See väide jaguneb kahte ossa. Esimene puudutab võrdse kohtlemise põhimõtte väidetavat rikkumist ja teine seda, et väidetavalt rikuti ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3.

Esimene osa, mille kohaselt rikuti võrdse kohtlemise põhimõtet

24 Poola Vabariik väidab sisuliselt, et kuna komisjon määras vaidlustatud otsuses ühtsetel alustel kindlaks eelnevad võrdlusalused, et arvutada välja asjassepuutuvatele käitistele tasuta eraldatavate saastekvootide hulk, siis on komisjon meelevaldselt soodustanud maagaasi kasutavaid käitisi, võrreldes muid energiaallikaid kasutavate käitistega. Nii toimides rikkus komisjon Poola Vabariigi väitel võrdse kohtlemise põhimõtet.

25 Sissejuhatuseks olgu öeldud, et vaidlustatud otsus on direktiivi 2003/87 rakendusmeede – nimetatud direktiivi artikli 1 kohaselt loodi selle direktiiviga liidus kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, mille eesmärk on vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Sama artikli teise lõigu järgi näeb see direktiiv samuti ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik tõsiste kliimamuutuste vältimiseks.

26 Sel eesmärgil sätestab direktiivi 2003/87 artikli 9 esimene lõik, et alates 2013. aastast vähendatakse igal aastal eraldatavat ühenduse saastekvootide üldkogust lineaarselt, tehes arvutusi alates ajavahemiku 2008–2012 keskelt. Sama artikli teise lõigu kohaselt pidi komisjon avaldama aastaks 2013 ette nähtud liidu saastekvootide üldkoguse. Sellega seoses võttis komisjon 22. oktoobril 2010 vastu otsuse 2010/634/EL, millega kohandatakse Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi kohaselt 2013. aastaks välja antud liidu saastekvootide üldkogust ja tühistatakse otsus 2010/384/EL (ELT L 279, lk 34). See üldkogus jaotatakse vastavalt direktiivi 2003/87 artiklites 10, 10a ja 10c sätestatud normidele. Nii eraldatakse üks osa saastekvootidest selle direktiivi artikli 10a ja vaidlustatud otsuse alusel tasuta. Kooskõlas kõnesoleva direktiivi artikliga 10c eraldatakse teine osa saastekvootidest

elektritootmise moderniseerimiseks tasuta. Sama direktiivi artikkel 10 näeb ette, et alates 2013. aastast müüvad liikmesriigid enampakkumisel kõik saastekvoodid, mida kooskõlas artiklitega 10a ja 10c ei eraldata tasuta.

27 Olgu märgitud, et direktiivi 2009/09 põhjenduse 15 järgi on saastekvootide eraldamise peamiseks meetodiks enampakkumised. Direktiivi 2003/87 artikliga 10a ja vaidlustatud otsusega, mille õiguslik alus on nimetatud artikkel, luuakse üleminekusüsteem saastekvootide tasuta eraldamiseks muude sektorite osas kui direktiivi 2003/87 artiklis 10c käsitletud elektritootmine. See, et saastekvootide tasuta eraldamine on oma laadilt üleminekumeede, tuleneb selgelt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 11 teises lauses sätestatust, mille järgi pärast 2013. aastat vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30%, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata.

28 Selleks, et määrata kindlaks tasuta saastekvootide eraldamise kord, kehtestas komisjon kooskõlas direktiivi 2003/87 lõike 2 esimese lõiguga kolme tüüpi eelnevad võrdlusalused. Nimelt kehtestas ta tootepõhised võrdlusalused, kui – vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 5 – tootmisprotsessi keerukust arvesse võttes olid kättesaadavad toote määratlused ja klassifikatsioon, mis võimaldaksid kontrollida tootmisandmeid ning kohaldada saastekvootide eraldamiseks tootepõhist võrdlusalust ühtlaselt kogu liidus. Kui käitis tekitas kasvuhoonegaaside heidet, millele on õigus saada tasuta saastekvoote, kuid tootepõhise võrdlusaluse arvutamine ei olnud võimalik, kasutas komisjon üldisi varuvariante vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 12. Soojuspõhist võrdlusalust kohaldatakse sellistele kütust tarbivatele protsessidele, milles kasutatakse mõõdetavat soojuskandjat. Kütusepõhist võrdlusalust kohaldatakse juhul, kui tarbitakse mõõdetamatut soojust. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 12 on lisaks tõdetud, et soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste väärtuste arvutamisel on lähtutud läbipaistvuse ja lihtsuse põhimõttest ning energiatõhusate tehnikate kaalumisel on etalonkasutegurina kasutatud laialdaselt kättesaadava kütuse kasutegurit, mida võib pidada paremuselt teiseks kasvuhoonegaaside heite seisukohast. Komisjon osutab sellega seoses, et nimetatud kütus oli maagaas. Komisjon märgib, et kui võrdlusaluseks oleks võetud biomass kui kasvuhoonegaaside heitkoguste seisukohast kõige tõhusam kütus, oleks see päädinud imeväikese hulga tasuta kvootidega soojusenergiatootmise ja kütusetarbimise osas.

29 Eeltoodut arvestades tuleb seega analüüsida, kas komisjon rikkus vaidlustatud otsuses toote-, soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste kehtestamisel võrdse kohtlemise põhimõtet.

30 Liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv võrdse kohtlemise põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja et erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui niisugune käsitlemine on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-127/07: Arcelor Atlantique et Lorraine jt, EKL 2008, lk I-9895, punkt 23, ja 29. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-505/09 P: komisjon *vs.* Eesti, punkt 64).

31 Mis esiteks puudutab vaidlustatud otsuses kehtestatud tootepõhiseid võrdlusaluseid, siis väidab Poola Vabariik, et nende kohaldamine ühtemoodi ettevõtjate suhtes, kes kasutavad maagaasi kui ka nende suhtes, kes kasutavad palju süsinikdioksiidi (CO_2) eraldavat sütt, moonutab siseturul konkurentsi ja rikub seega võrdse kohtlemise põhimõtet. Poola Vabariigi hinnangul on need ettevõtjad eri kütuste kasutamise tõttu erinevates olukordades. Siiski koheldakse neid vaidlustatud otsuse kohaselt ilma objektiivse põhjenduseta ühtemoodi. Selleks, et see otsus oleks võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas, tuleb tootepõhist võrdlusalust sobivalt korrigeerida, nt vastavalt Poola Vabariigi ettepanekule kütuste heitenäitajate kohta.

32 Olgu öeldud, et komisjon ei vaidlusta asjaolu, et ta kohtles ühtemoodi käitisi, mis olid eri kütuste kasutamise tõttu erinevates olukordades. Ta märgib siiski, et mainitud ühesugune kohtlemine vaidlustatud otsuses oli põhjendatud, arvestades direktiivi 2003/87.

33 Kohtupraktika järgi on niisugune kohtlemine õigustatud, kui see põhineb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil (vt selle kohta eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, punkt 47).

34 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 5 nähtub, et selleks et liidu majanduse suhtelisi eeliseid seoses tõhususega süsinikdioksiidi heite seisukohast mitte moonutada ning et veelgi ühtlustada tasuta saastekvootide eraldamist üleminekuperioodil, ei tehtud tootepõhise võrdlusaluse kehtestamisel vahet geograafilise asukoha või kasutatava tehnoloogia, toormaterjali või kütuse põhjal.

35 Arvestades kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi, sellisena nagu see loodi direktiiviga 2003/87 2013. aastast algavateks kauplemisperioodideks, tuleb seega analüüsida, kas see, et eri kütuste kasutamise tõttu erinevates olukordades olnud käitisi koheldi tootepõhiste võrdlusaluste kehtestamisel ühtemoodi, on objektiivselt põhjendatud.

36 Liidu kohtud on tunnustanud liidu ametivõimude ulatusliku kaalutlusõiguse olemasolu neile antud pädevuste rakendamisel, kui nende tegevus eeldab poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning kui neil tuleb anda keerulisi arvamusi ja hinnanguid. Vaatamata sellisele pädevusele on liidu ametivõimud siiski kohustatud tuginema oma valikutes objektiivsetele ja asjassepuutuvate õigusnormide eesmärgi seisukohalt sobivatele kriteeriumidele, võttes arvesse kõiki faktilisi asjaolusid ning kõnealuse akti vastuvõtmise ajal kättesaadavat tehnilist ja teaduslikku teavet (vt eelkõige eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, punktid 57 ja 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Esiteks olgu meenutatud, et vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 1 esimesele lõigule on kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi loomise eesmärk vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid. See süsteem ei vähenda siiski ise neid heitkoguseid, vaid julgustab ja soodustab leidma majanduslikult soodsaimat lahendust nende heitkoguste vähendamiseks kindlaksmääratud tasemeni (eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, punkt 31). Kõnesoleva sätte teise lõigu kohaselt näeb direktiiv samuti ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik tõsiste kliimamuutuste vältimiseks. Direktiivi 2003/87 põhjenduse 20 järgi soodustab see direktiiv energiatõhusamate ja toodanguühiku kohta vähem heitkoguseid eraldavate tehnoloogiate, sealhulgas soojuse ja elektri koostootmiseks ettenähtud tehnoloogia kasutamist.

38 Neid eesmärke peegeldab direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 kolmas lõik, mis sisaldab eelnevate võrdlusaluste kindlaksmääramist võimaldavaid norme. Selle sätte järgi tuleb need võrdlusalused määrata kindlaks nii, et tagada saastekvootide eraldamine sellisel viisil, et kõige tõhusamaid tehnoloogiaid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist.

39 Neid norme arvestades tuleb tõdeda, et nagu komisjon väitis, siis tootepõhiste võrdlusaluste vaheline vahetegu kasutatud kütuse alusel ei julgusta palju CO_2-d eraldavaid tööstuslikke käitisi otsima lahendusi, mis võimaldaksid nende heitkoguseid vähendada, vaid innustab säilitama *status quo*'d, mis läheb aga vastuollu direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 kolmanda lõiguga. Lisaks toob selline vahetegu endaga kaasa heitkoguste kasvu riski, sest see võib sundida vähe CO_2-d eraldavaid tööstuslikke käitisi asendama nimetatud kütuse rohkem CO_2-d eraldava kütusega, et saada rohkem tasuta saastekvoote.

40 Teiseks pidi komisjon direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimese lõigu kohaselt võtma kogu liidus kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed saastekvootide tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil. Selle sätte neljandas lõigus on ette nähtud, et iga sektori ja allsektori puhul arvutatakse

võrdlusalus põhimõtteliselt pigem toote kui sisestatud energia alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energiasäästu asjaomase sektori või allsektori igas tootmisprotsessis.

41 Paranduskoefitsiendi kohaldamine vastavalt tootepõhise võrdlusalusega käitise kasutatud kütusele – selle võrdlusaluse võimaliku parandusviisina –, nagu pakkus välja Poola Vabariik, tingiks selle, et sellele käitisele tasuta eraldatud saastekvootide arv erineks sõltuvalt sisestatud energiast, st nimetatud käitise kasutatud kütusest. Vastavalt vaidlustatud otsuse artikli 10 lõike 2 punktile a arvutatakse see arv põhimõtteliselt välja tootepõhise võrdlusaluse ja asjaomase varasema tootepõhise tootmistaseme alusel. Lisateguri sissetoomine ehk kasutatud kütuse arvessevõtt ei julgusta saastekvootide ühtlustatud viisil tasuta eraldamise rakendusmeetmete täielikku ühtlustamist liidu tasandil – meetmed, mille raames võrdlusalus arvutatakse põhimõtteliselt toote alusel, nagu nõuavad direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimene ja neljas lõik –, vaid see tingiks sama sektori ja allsektori käitiste jaoks vastavalt sisestatud energiale erinevad normid. Sellega seoses olgu samuti märgitud, et vastavalt direktiivi 2009/29 põhjendusele 8 nägi seadusandja ette, et esimesel ja teisel kauplemisperioodil saadud kogemusi arvestades tuleb luua ühtlustatum saastekvootidega kauplemise süsteem, et paremini ära kasutada saastekvootidega kauplemise eeliseid, vältida siseturu moonutusi ning hõlbustada saastekvootidega kauplemise süsteemide sidumist.

42 Kolmandaks, direktiivi 2009/29 põhjenduses 17 on märgitud, et kuna eesmärk on liidusiseste konkurentsimoonutuste kaotamine ja suurim võimalik majanduslik tõhusus liidu majanduse muutmisel turvaliseks ja jätkusuutlikuks vähem süsihappegaasiheitmeid tekitavaks majanduseks, ei ole kohane käsitleda üksikute liikmesriikide majandusharusid kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi raames erinevalt. Seadusandja eitav suhtumine erinevasse kohtlemisse on vastuolus Poola Vabariigi argumentatsiooniga, mille kohaselt peavad direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimeses lõigus osutatud meetmed võtma arvesse iga liikmesriigi konkreetset konteksti. Kui erinevate primaarenergiate osa liikmesriikide tarbimises on tõesti niivõrd erinev, nagu väidab Poola Vabariik, tekitaks kütusele vastava paranduskoefitsiendi sissetoomine riski, et sektoreid koheldakse vastavalt liikmesriigile erinevalt.

43 Sellega seoses olgu samuti tõdetud, et niisuguse paranduskoefitsiendi puudumise tulemusel ei saa ükski käitis konkurentsieelist kasutatud kütusest tingitud suurema hulga tasuta kvootide näol. Nagu on märgitud direktiivi 2009/29 põhjenduses 23, nägi seadusandja ette, et käitistele üleminekuperioodil tasuta kvootide eraldamine peaks toimuma liidu ühtlustatud eeskirjade alusel („eelnevad võrdlusalused"), et minimeerida konkurentsimoonutusi liidu turul. Poola Vabariigi väide, et tootepõhiste võrdlusaluste kehtestamine vaidlustatud otsuses moonutab konkurentsi, tuleb seega tagasi lükata.

44 Eelnevat arvestades võib seda, kui eri kütuste kasutamise tõttu erinevates olukordades olevaid käitisi koheldakse tootepõhiste võrdlusaluste kehtestamisel ühtemoodi, pidada objektiivselt põhjendatuks.

45 Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuses kehtestatud soojus- ja kütusepõhiseid võrdlusaluseid, siis väidab Poola Vabariik, et maagaasi kasutamisega võrdluskütusena nende võrdlusaluste kehtestamisel, on komisjon meelevaldselt soodustanud seda energiaallikat kasutavaid käitisi, võrreldes muid energiaallikaid (nagu kivisüsi ja pruunsüsi) kasutavate käitistega. Nii toimides on komisjon Poola Vabariigi väitel rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet, soodustades liikmesriike, kelle energiavarustuse struktuur tugineb suurel määral maagaasile ja vähesel määral söele, võrreldes liikmesriikidega, kus kõnealune struktuur on oluliselt erinev. Üldkohus on kinnitanud, et asjaolu, et komisjon kohtleb liikmesriike kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi raames ühtemoodi, ei luba tal eirata iga liikmesriigi riikliku energiaturu konkreetset konteksti. Poolas moodustasid kivi- ja pruunsüsi 2009. aastal kuni 57% primaarenergia tarbimisest, kusjuures maagaasi ja taastuvenergiaallikate osakaal nimetatud tarbimises oli vastavalt 14% ja 5%, mis jääb suuresti alla

teiste liikmesriikide omale. Pealegi toodetakse Poolas 92% elektrist kivi- ja pruunsöe baasil. Nii on Poola Vabariigis kõige suuremal määral nn süsinikdioksiidi lekke nimelisest fenomenist ohustatud tööstusi.

46 Mis puudutab esiteks Poola Vabariigi käsitletud andmeid primaarenergia tarbimise ja elektritootmise kohta, siis olgu tõdetud, et kvootide tasuta eraldamine elektritootjatele on direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 3 alusel põhimõtteliselt välistatud. Ehkki komisjon ei vaidlusta Poola ja muude riikide primaarenergia tarbimist puudutavaid andmeid, ei ole elektritootmist puudutavad andmed käesolevas asjas asjakohased.

47 Tuleb meelde tuletada, et vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 12 on soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste väärtuste arvutamisel lähtutud läbipaistvuse ja lihtsuse põhimõttest ning energiatõhusate tehnikate kaalumisel on etalonkasutegurina kasutatud laialdaselt kättesaadava kütuse kasutegurit, mida võib pidada paremuselt teiseks kasvuhoonegaaside heite seisukohast. Nagu sai juba märgitud (vt eespool punkt 28), oli nimetatud kütus maagaas, sest komisjoni hinnangul oleks see, kui võrdlusaluseks oleks võetud biomass kui kasvuhoonegaaside heitkoguste seisukohast kõige tõhusam kütus, päädinud imeväikese hulga tasuta kvootidega soojusenergia tootmise ja kütusetarbimise osas. Niisiis ei vaidlusta komisjon asjaolu, et käitisi, mis on erinevate kütuste kasutamise tõttu erinevas olukorras, koheldi ühtemoodi. Ta väidab sellele vaatamata, et niisugune kohtlemine oli direktiivi 2003/87 alusel objektiivselt põhjendatud.

48 Arvestades kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi sellisena, nagu see loodi direktiiviga 2003/87 kauplemisperioodideks, mis algab 2013. aastal, tuleb seega analüüsida, kas maagaasi kontrollväärtust kasutades kehtestatud soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste kindlaksmääramine on objektiivselt põhjendatud. Omades küll ulatuslikku kaalutlusõigust, oli komisjon siiski kohustatud tuginema oma valikutes objektiivsetele ja asjassepuutuvate õigusnormide eesmärgi seisukohalt sobivatele kriteeriumidele (vt eespool punkt 36).

49 Esiteks olgu märgitud, et tingituna valikust kasutada soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste kindlaksmääramisel kontrollväärtusena maagaasi, saavad puudutatud käitised vähem tasuta kvoote kui juhul, kus komisjon oleks valinud rohkem CO_2-d eraldava kütuse (näiteks söe). Nii ei saa vastu vaielda sellele, et maagaasi kui vähe CO_2-d eraldava kütuse valimise eesmärk on kasvuhoonegaaside saastekvootide vähendamine. Konkreetsemalt on selle valiku eesmärk ergutada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist, nagu näeb ette direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 kolmas lõik. Selleks, et vältida turul saastekvootide enampakkumiselt ostmisega kaasnevaid lisakulusid, ajendatakse puudutatud käitisi mitte ületama tasuta eraldatud kvoodimahtu.

50 Teiseks tuleb märkida, et valik kasutada soojus- ja kütusepõhiste võrdlusaluste kindlaksmääramisel muud kütust kui maagaas (nt sütt), ei oleks võimaldanud vältida seda, et eri kütuste tõttu erinevates olukordades olevaid käitisi koheldakse ühtemoodi. Kui need võrdlusalused oleksid põhinenud maagaasist rohkem CO_2-d eraldaval kütusel, oleks see lihtsalt kaasa toonud suuremad soojus- ja kütusepõhised võrdlusalused. See oleks lihtsalt päädinud kõigile puudutatud käitistele, st ka vähe CO_2 -d eraldavat kütust kasutavatele käitistele tasuta eraldatavate kvootide hulga suurendamisega ühe ja sama kordaja võrra.

51 Kolmandaks, mis puudutab Poola Vabariigi argumentatsiooni seoses vajadusega arvestada riikliku energiaturu konkreetset konteksti, siis on tõsi, et Üldkohus on juba otsustanud, et liikmesriikidel on teatav tegutsemisruum direktiivi 2003/87 ülevõtmisel ning sellest tulenevalt meetmete valikul, mida nad riikliku energiaturu konkreetses kontekstis peavad nimetatud direktiivis sätestatud eesmärgi saavutamiseks kõige sobivamaks (Üldkohtu 23. septembri 2009. aasta otsused kohtuasjas T-183/07: Poola *vs.* komisjon, EKL II-3395, punkt 88, ja kohtuasjas T-263/07: Eesti *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-3463, punkt 53).

52 Ent see kohtupraktika puudutas siseriiklike saastekvootide jaotuskavade koostamist enne teist kvootide eraldamise perioodi ehk ajavahemikku 2008–2012 ja seega paigutub nimetatud kohtupraktika teistsugusesse õiguslikku konteksti kui vaidlustatud otsuse oma.

53 Direktiiviga 2009/29 2013. aastast algava kauplemisperioodi jaoks kehtestatud normid muutsid põhjalikult saastekvootide eraldamise meetodit, luues kauplemise ühtlustatuma süsteemi, et paremini ära kasutada saastekvootidega kauplemise eeliseid, vältida siseturu moonutusi ning hõlbustada saastekvootidega kauplemise süsteemide sidumist, nagu on öeldud direktiivi 2009/29 põhjenduses 8.

54 Kauplemisperioodidel 2005–2007 ja 2008–2012 kehtinud normid nägid ette, et iga liikmesriik koostab siseriikliku jaotuskava, milles esitatakse nende kvootide üldkogus, mida kavatsetakse kõnealuseks ajavahemikuks eraldada, ja kuidas neid eraldada. See kava pidi tuginema objektiivsetele ja läbipaistvatele kriteeriumidele, sh direktiivi 2003/87 (direktiiviga 2009/29 muutmisele eelnenud redaktsioonis) III lisas loetletud kriteeriumid. Selle lisa punkti 1 kohaselt pidi asjaomaseks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkogus vastama liikmesriigi kohustusele piirata oma heitkoguseid vastavalt nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsusele 2002/358/EÜ, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli heakskiitmist Euroopa Ühenduse nimel ja sellega võetavate ühiste kohustuste täitmist (EÜT L 130, lk 1; ELT eriväljaanne 11/42, lk 24), ja Kyoto protokollile, võttes arvesse ühelt poolt üldiste heitkoguste osa, mida need kvoodid esindavad võrreldes direktiivis 2003/87 (direktiiviga 2009/29 muutmisele eelnenud redaktsioonis) käsitlemata allikatest pärinevate heitkogustega, ja teiselt poolt iga riigi energiapoliitikat, samuti peavad need olema kooskõlas riikide kliimamuutuste programmidega. Osas, milles see kava oli vastuolus eeskätt III lisas loetletud kriteeriumidega, võis komisjon selle tagasi lükata. Vastavalt direktiivi 2003/87 (direktiiviga 2009/29 muutmisele eelnenud redaktsioonis) artiklile 10 pidid liikmesriigid kauplemisperioodidel 2005–2007 ja 2008–2012 eraldama vastavalt vähemalt 95% ja 90% saastekvootidest tasuta.

55 Mis puudutab seevastu 2013. aastaga algavaid kauplemisperioode, siis sätestab direktiivi 2003/87 artikkel 9, et igal aastal eraldatavat liidu saastekvootide üldkogust vähendatakse lineaarselt, tehes arvutusi alates ajavahemiku 2008–2012 keskelt. Kogust vähendatakse lineaarse teguri 1,74% võrra võrreldes saastekvootide keskmise aastase üldkogusega, mille liikmesriigid on eraldanud vastavalt komisjoni otsustele siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade kohta ajavahemikuks 2008–2012. Komisjon võttis selles osas vastu otsuse 2010/634, milles ta määras aastaks 2013 ette nähtud liidu saastekvootide üldkoguse, tuginedes liikmesriikide poolt vastavalt komisjoni otsustele siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade kohta ajavahemikuks 2008–2012 eraldatud või eraldatavate saastekvootide üldkogustele.

56 Üldkohtu praktikat, millele on viidatud eespool punktis 51, tuleb lugeda, arvestades teisel kauplemisperioodil kohaldatavat õigust. Üldkohtul tuli tõlgendada direktiivi 2003/87 (direktiiviga 2009/29 muutmisele eelnenud redaktsioonis) artikli 9 lõiget 3, milles on viidatud selle direktiivi III lisale, nagu nähtub ka Üldkohtu 7. novembri 2007. aasta otsusest kohtuasjas T-374/04: Saksamaa *vs.* komisjon (EKL 2007, lk II-4431, punkt 80), millele on sõnaselgelt viidatud eespool punktis 51 viidatud kohtupraktikas. Erinevalt nimetatud III lisa punktist 1 ei viita direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 1 enam riiklikule energiapoliitikale. Seevastu peab seadusandja pärast teist kauplemisperioodi direktiivi 2009/29 põhjenduse 8 kohaselt hädavajalikuks saastekvootidega kauplemise ühtlustatumat süsteemi, et paremini ära kasutada saastekvootidega kauplemise eeliseid, vältida siseturu moonutusi ning hõlbustada saastekvootidega kauplemise süsteemide sidumist. Sellega seoses tuleb lisada, et samas kui seadusandja on seoses üleminekuperioodil tasuta saastekvootide eraldamisega elektritootmise moderniseerimiseks vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10c lõike 1 punktiga c arvestanud liikmesriikide energiaallikate kombinatsiooni, ei ole ta nii toiminud selle direktiivi artiklis 10a silmas peetud tööstusharudele saastekvootide tasuta eraldamise puhul.

57 Neljandaks, mis puudutab Poola Vabariigi argumentatsiooni, mille kohaselt Poolas on „süsinikdioksiidi lekke" nimelisest fenomenist ohustatud tööstuste osakaal suurim, siis tuleb märkida, et direktiivi 2003/87 artiklis 10a sätestatud üleminekueeskirjade hulgas on olemas erinormid nende sektorite või allsektorite käitiste jaoks, mille puhul valitseb suur süsinikdioksiidi lekke oht. Need käitised peavad vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõigetele 1 ja 12 põhimõtteliselt saama 2013. aastal ja igal järgneval aastal kuni 2020. aastani tasuta saastekvoote 100% ulatuses lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest. Nende sektorite või allsektorite kindlaksmääramisel peab komisjon analüüsikriteeriumina arvestama tööstuse võimetust suunata nõutavate kvootide otsest kulu ja direktiivi rakendamisest põhjustatud elektrihinna tõusu kaudset kulu edasi tootehindadesse, ilma et see tooks kaasa märgatava turuosa kaotuse süsinikdioksiidi ühendite heite seisukohast vähem tõhusatele väljaspool liitu asuvatele käitistele. Poola Vabariigi esitatud üksikasjad ei võimalda jõuda järeldusele, et nende normide abil ei saaks ilmselgelt „süsinikdioksiidi lekke" nimelist fenomeni neutraliseerida.

58 Eeltoodut arvestades võib seda, et komisjon määras soojus- ja kütusepõhised võrdlusalused kindlaks maagaasi kontrollväärtust arvestades, pidada objektiivselt õigustatuks.

59 Seetõttu tuleb käsitletava väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa, mille kohaselt rikuti ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3

60 Poola Vabariik kinnitab, et üht energiaallikat teiste ees eelistades ja eri liikmesriikide energiatootmise energeetilist struktuuri arvestamata jättes rikkus komisjon ELTL artikli 191 lõiget 2 koosmõjus selle artikli lõikega 3, sest need sätted kohustavad liidu keskkonnapoliitika rakendamise eest vastutavaid institutsioone arvestama nende poliitikate elluviimisel liidu eri piirkondade vahelisi erinevusi.

61 Sellega seoses olgu meenutatud, et vaidlustatud otsus on direktiivi 2003/87 rakendusmeede ning et selle otsuse õiguslik alus on direktiivi artikkel 10a. Sarnaselt esimese väite raames esitatud analüüsiga (vt eespool punkt 21) tuleb sedastada, et kuna ei ole väidetud, et direktiivi 2003/87 artikkel 10a on õigusvastane, on Poola Vabariigi argumentatsioon, mille kohaselt väidetavalt rikuti ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3, ainetu. Tuleb siiski märkida, et Poola Vabariigi argumente, mille kohaselt rikuti ELTL artikli 191 lõiget 2 koostoimes selle artikli lõikega 3, tuleb arvestada direktiivi 2003/87 artikli 10a väidetava rikkumise analüüsil (vt tagapool punktid 108–111).

62 Järelikult tuleb kõnesoleva väite teine osa ja väide tervikuna tagasi lükata.

Kolmas väide, et rikuti proportsionaalsuse põhimõtet

63 Poola Vabariik väidab sisuliselt, et kuna komisjon kehtestas vaidlustatud otsuses väiksemad eelnevad võrdlusalused, kui oleksid nõudnud direktiivi 2003/87 eesmärgid, siis rikkus komisjon proportsionaalsuse põhimõtet. Konkreetsemalt väidab Poola Vabariik, et kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise vallas on komisjonile ja liikmesriikidele siduv eesmärk vähendada neid 2020. aastaks 20% võrra. Vaidlustatud otsuse tõttu ületab vähendamine Poola Vabariigi väitel 20% künnise alates 2013. aastast. Poola leiab, et komisjon eiras vaidlustatud otsuse puhul seda, et see peab olema sobiv ja vajalik, kehtestades liiga ranged võrdlusalused. Lisaks ei ole vaidlustatud otsus sellest tuleneva kahju ja kasu tasakaalustamatuse tõttu ka kitsamas mõttes proportsionaalne.

64 Tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale nõuab proportsionaalsuse põhimõte, mis on osa liidu õiguse üldpõhimõtetest, et institutsioonide õigusaktid ei läheks kaugemale sellest, mis on asjassepuutuvate õigusnormidega seatud legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, ning juhul kui on valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb reeglina valida kõige vähem koormav ning

tekitatud ebasoodne olukord peab olema vastavuses seatud eesmärkidega (vt Euroopa Kohtu 8. juuli 2010. aasta otsus kohtuasjas C-343/09: Afton Chemical, EKL 2010, lk I-7027, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Mis puudutab eelmises punktis nimetatud tingimuste kohtulikku kontrolli, siis tuleb tunnistada, et komisjonil on ulatuslik kaalutlusõigus niisuguses valdkonnas nagu kõne all olev, mis eeldab, et ta teeb poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning annab keerulisi arvamusi ja hinnanguid seoses üldise eesmärgiga vähendada saastekvootidega kauplemise süsteemi abil tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid (direktiivi 2003/87 artikli 1 esimene lõik ja põhjendus 5). Sellises valdkonnas võetud meetme õiguspärasust võib mõjutada vaid selle meetme ilmselge ebasobivus, võrreldes pädevate institutsioonide püstitatud eesmärgiga (vt selle kohta Euroopa Kohtu 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-380/03: Saksamaa *vs.* parlament, EKL 2006, lk I-11573, punkt 145 ja eespool punktis 56 viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, punktid 80 ja 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

66 Esiteks väidab Poola Vabariik seoses vaidlustatud otsuse sobivusega, et kuna komisjon kehtestas liiga ranged võrdlusalused, arvestamata iga liikmesriigi konkreetset konteksti, siis eiras komisjon direktiivi 2003/87 kahte eesmärki, st võetud meetmete tõhusust nii kulude kui ka majanduslikus mõttes. Andes käitistele vähem tasuta kvoote kui on vajalik tootmismahtude ja heitetasemetega seotud eesmärkide saavutamiseks, püüdis komisjon Poola väitel jõuda iga hinna eest võimalikult suure heitkoguste vähendamiseni, arvestamata oma otsuste majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi.

67 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi 2003/87 (direktiiviga 2009/29 muutmisele eelnenud redaktsioonis) peamine eesmärk oli märkimisväärselt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, et täita liidu ja liikmesriikide (otsusega 2002/358 heaks kiidetud) Kyoto protokollist tulenevaid kohustusi (Euroopa Kohtu 29. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-504/09 P: komisjon *vs.* Poola, punkt 77, ja eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Eesti, punkt 79). Direktiivi 2003/87 põhjenduse 4 järgi kohustab see protokoll liitu ja selle liikmesriike vähendama aastatel 2008–2012 protokolli A lisas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkelisi heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega 8%.

68 Direktiivi 2003/87 artikli 1 teisest lõigust ja põhjendusest 3 nähtub, et pärast muutmist direktiiviga 2009/29, näeb direktiiv 2003/87 ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik tõsiste kliimamuutuste vältimiseks. Nagu nähtub neist sätetest ja direktiivi 2009/29 põhjendustest 3, 5, 6 ja 13, on direktiivi 2003/87 peamine eesmärk direktiiviga 2009/29 muutmise järel vähendada 2020. aastaks liidu kasvuhoonegaaside heitkoguseid kokku vähemalt 20% võrra võrreldes 1990. aasta tasemega.

69 See eesmärk tuleb saavutada mitme alameesmärgi täitmise ja teatavate meetmete kasutamise kaudu. Peamine neist meetmetest on liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteem, nii nagu see tuleneb direktiivi 2003/87 artiklist 1 ja selle direktiivi põhjendusest 2. Selle direktiivi artikli 1 esimeses lõigus on välja toodud, et see süsteem edendab nende heitkoguste tulemuslikku ja majanduslikult tõhusat vähendamist. Muud alameesmärgid, millele süsteem peab vastama, on muu hulgas – nagu tuleneb direktiivi põhjendustest 5 ja 7 – majandusarengu ja tööhõive ning siseturu terviklikkuse ja konkurentsitingimuste säilitamine (eespool punktis 67 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Poola, punkt 77, ja eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Eesti, punkt 79).

70 Mis puudutab direktiivi 2003/87 peamist eesmärki ehk kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist liidus, siis tunnistab Poola Vabariik, et vaidlustatud otsuses sisalduvad meetmed on selle teenistuses.

71 Väites, et kuna vaidlustatud otsuses kehtestatakse liiga ranged võrdlusalused, rikub see majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede arvestamata jätmisega direktiivi 2003/87 kaht muud eesmärki, nimelt võetud meetmete tõhusust kulude ja majanduslikus mõttes, vaidlustab Poola Vabariik selle, et vaidlustatud otsus viib kasvuhoonegaaside heitkoguste tulemusliku ja majanduslikult tõhusa vähendamiseni.

72 Selles osas olgu märgitud, et võrdlusaluste kindlaksmääramine moodustab vaid teatava osa saastekvootidega kauplemise süsteemist, mille majanduslik loogika seisneb selliselt toimimises, et kindlaksmääratud keskkonnatulemuse saavutamiseks vajaliku kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseni jõutaks vähima võimaliku kuluga (eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, punkt 32). Nimetatud kindlaksmääramine moodustab osa üleminekueeskirjadest, mis puudutavad saastekvootide tasuta eraldamist vastavalt direktiivi 2003/87 artiklile 10a. Nagu nähtub selle sätte lõike 1 kolmandast lõigust, on nende meetmete eesmärk tagada saastekvootide eraldamine sellisel viisil, et ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Nagu on märgitud direktiivi 2009/29 põhjenduses 15, on saastekvootide eraldamise peamiseks meetodiks enampakkumised, sellisena, nagu on ette nähtud direktiivi 2003/87 artiklis 10. Samast põhjendusest tuleneb veel, et niisugune toimimispõhimõte valiti, et kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem toimiks majanduslikult võimalikult tõhusalt. Täpsemalt on süsteemi eesmärk, eeskätt jagatud kvootide müüki võimaldades, soodustada iga süsteemiosalise puhul talle esialgu antud kvoodist madalama kasvuhoonegaaside heitkoguse atmosfääri paiskamist, et ülejäägi saaks võõrandada teisele osalisele, kelle heitkogus ületab talle antud kvooti (eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, punkt 32).

73 Lisaks tuleb märkida, et seadusandja on arvestanud saastekvootidega kauplemise süsteemi toimimisel eri piirkondade olukorra ja majandusega. Esiteks kehtestatakse 2013. aasta järgsed toimimiseeskirjad järk-järgult. Nii näeb direktiivi 2003/87 artikli 9 esimene lõik ette, et alates 2013. aastast vähendatakse igal aastal eraldatavat liidu saastekvootide üldkogust lineaarselt, tehes arvutusi alates ajavahemiku 2008–2012 keskelt. Kogust vähendatakse lineaarse teguri 1,74% võrra võrreldes saastekvootide keskmise aastase üldkogusega, mille liikmesriigid on eraldanud vastavalt komisjoni otsustele siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade kohta ajavahemikuks 2008–2012. Lisaks näeb direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 11 ette, et tasuta eraldatavate saastekvootide kogus 2013. aastal on 80% selle sätte lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest. Seejärel vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30%, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata. Nende eeskirjade kohaselt saavad palju CO_2-d eraldavad käitised – nt liidu teatavate piirkondade käitised, mis kasutavad sütt ja millel seega on tootmise jaoks tarvis suurt hulka kvoote – kolmanda kauplemisperioodi alguses nende vajaduste katmiseks veelgi suurema koguse tasuta kvoote.

74 Teisalt, nagu ilmneb direktiivi 2009/29 põhjendusest 17, on seadusandja kehtestanud mehhanismid nende liikmesriikide jõupingutuste toetamiseks, kus sissetulek inimese kohta on suhteliselt madalam ja majanduskasv kiirem, et vähendada 2020. aastaks nende majanduse süsinikuheite määra. Nii nähtub direktiivi 2003/87 artikli 10 lõike 2 punktist a, et 88% enampakkumisel müüdavate saastekvootide üldkogusest jaotatakse liikmesriikide vahel osadena, mis on võrdsed asjaomase liikmesriigi osaga tõendatud keskmistest heitkogustest süsteemi raames 2005. aastal või 2005.–2007. aasta keskmise kogusega, lähtudes sellest, kumb on suurem. Selle artikli lõike 2 punkti b alusel jaotatakse seejärel 10% enampakkumisel müüdavate saastekvootide üldkogusest teatavate liikmesriikide vahel liidu solidaarsuse ja majanduskasvu eesmärgil, et vähendada nende heitkoguseid ja kohaneda kliimamuutuste mõjudega. Nagu tuleneb ka direktiivi 2003/87 IIa lisast, on Poola Vabariik üks põhilisi enampakkumisel saadavatest 10% täiendavatest tuludest kasusaajaid. Sama kehtib 2% kohta enampakkumisel müüdavast saastekvootide üldkogusest, mis jaotatakse liikmesriikide vahel, kelle kasvuhoonegaaside heitkogused 2005. aastal olid vähemalt 20% väiksemad nende heitkogustest algaastal, mis on kindlaks määratud Kyoto protokolliga, nagu on ette nähtud direktiivi 2003/87 artikli 10 lõike 2 punktis c, koosmõjus selle direktiivi IIb lisaga. Lisaks olgu öeldud, et vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10c lõike 1 punktile c võib liikmesriik, kus 2006. aastal toodeti üle 30% elektrienergiast ühest fossiilkütusest ning sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta turuhindades ei ületanud 50% liidu keskmisest sisemajanduse koguproduktist elaniku kohta turuhindades, võib eraldada üleminekuperioodil tasuta kvoote elektrienergiat tootvatele käitistele.

75 Pealegi piirdub Poola Vabariik sellega, et vaidlustab vaidlustatud otsuse sobivuse seoses nimetatud alameesmärkide täitmisega; ta ei arenda oma argumentatsiooni põhjalikumalt välja ega võta arvesse direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 kolmanda lõiguga taotletavaid eesmärke. Nii väidab Poola Vabariik muidugi, et käitised, mis saavad tootmisprotsessis tekkivatele heitkogustele mahult alla jääva koguse tasuta saastekvoote, investeerivad sama kütust kasutavasse tehnoloogiasse, mille eraldatavad heitkogused on aga väikesed. Ta ei võta aga arvesse seda, et need investeeringud võivad samuti anda tõuke arendada uusi majandussektoreid, mis võib tekitada töökohti. Poola Vabariigi argumentatsioon on seega liialt kitsapiiriline ja tuleb sellest tulenevalt kõrvale jätta.

76 Eelnevast tuleneb, et Poola Vabariik ei ole esitanud üksikasju, mis lubaksid asuda seisukohale, et võrdlusaluste kindlaksmääramine oli taotletavate eesmärkide valguses ilmselgelt sobimatu.

77 Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuse vajalikkust, siis väidab Poola Vabariik, et kehtestades liiga rangelt võrdlusalused, ületab vaidlustatud otsus seda, mis on vajalik heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamiseks. Poola Vabariigi arvates ei näe direktiiv 2003/87 ette parandusmehhanismi juhuks, kui tasuta kvootide hulk ei ole puudutatud käitiste jaoks piisav, ent vähendamise eesmärkide saavutamine on tagatud. Lisaks toovad liiga väikesed võrdlusaluste künnised kaasa 2013. aastal tasuta eraldatavate kvootide mahu drastilise ühekordse vähenemise. Puudutatud käitistele ei jää aega kasutatava tehnoloogia või kütuse muutmiseks. Poola Vabariik kinnitab, et ta on vaidlustatud otsuse väljatöötamise faasis pakkunud välja niisuguse paranduskoefitsiendi kehtestamise, mida kohaldatakse kõigi vähendamise võrdlusaluste suhtes ja mis arvutatakse välja kõige tõhusamate sütt kasutavate või maagaasist enam heitkoguseid eraldavat kütust kasutavate käitiste tulemuste alusel ja mille väärtust on vähendatud 90%-ni; sellise koefitsiendi kasutamine oleks võimaldanud näiteks saavutada direktiivi 2003/87 kolm alameesmärki, nimelt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid nii kulude kui ka majanduslikus mõttes tõhusalt. Komisjon olevat selle ettepaneku tagasi lükanud.

78 Põhjendamaks väiteid, mille kohaselt määrati liiga ranged võrdlusalused, märgib Poola Vabariik, et saastekvootide turuhind, mis on ligikaudu 15 euroni tonni CO_2 eest, võib kolmandal kauplemisperioodil jääda vahemikku 30 eurot kuni 48 eurot CO_2 tonni eest. Mis puudutab tsementitööstust, siis tähendab klinkri võrdlusalus komisjoni kinnitatud kujul käitiste jaoks vähemalt 30% heitkoguste vähenemist tingituna muu kütuse kasutamisest. Mis puudutab soojusenergia sektorit, siis võib vaidlustatud otsuses kehtestatud soojuspõhise võrdlusaluse kohaldamine viia selles sektoris 50% kvoodipuudujäägini, kodumajapidamiste osas tehtavaid parandusi arvestamata. Poola keemiatööstusel tuleb kanda 2013. aastal 257 miljoni euroni ulatuvaid kulusid ja 2020. aastal 381 miljoni euroni ulatuvaid kulusid. Näiteks naatriumkarbonaadi tootmiseks tuleb heitkoguseid vähendada 30%. Mis puudutab paberitööstust, siis tuleb Poola vastaval sektoril vähendada heitkoguseid umbkaudu 45%. Rafineerimissektori osas väidab Poola Vabariik, et kvoodipuudujääk 2013. aastal on 28%. Pealegi kasutavad need tööstussektorid juba heitkoguste vähendamiseks parimaid võimalikke tehnoloogiad.

79 Mis esiteks puudutab Poola Vabariigi väidet, et vaidlustatud otsuse tõttu ületab kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine alates 2013. aastast 20% piiri, tuleb märkida, et seda väidet ei toeta ükski faktiline asjaolu ja see ei tugine mingitel tõenditel. Nagu komisjon tõdeb, ei sõltu vähendamise ulatus üksnes võrdlusaluste tasemest, vaid eri teguritest, mille hulka kuulub Euroopa majanduslik olukord ja konjunktuur, mis on pidevas muutumises.

80 Teiseks tuleb seoses Poola Vabariigi argumentatsiooniga, mille kohaselt võrdlusaluste kindlaksmääramine vaidlustatud otsuses tähendab teatavate tööstusharude käitiste jaoks enam kui 20% heitkoguste vähenemist 2013. aastal, meelde tuletada, et direktiivi 2003/87 peamine eesmärk on vähendada 2020. aastaks liidu kasvuhoonegaaside heitkoguseid kokku vähemalt 20% võrra võrreldes 1990. aasta tasemega. Asjaolu, et võrdlusaluste kindlaksmääramine võib teatavate tööstusharude käitiste puhul viia 2013. aastaks rohkem kui 20% tasuta kvootide puudujäägini, ei võimalda järeldada, et need käitised vähendavad sel määral ka oma heitkoguseid. Kuna direktiivi 2003/87 artikli 10 lõike 1 järgi müüvad liikmesriigid alates 2013. aastast enampakkumisel kõik saastekvoodid, mida ei eraldata

tasuta, ei ole need käitised kohustatud niisugust vähendamist läbi viima, vaid nad võivad osta puuduvad kvoodid enampakkumiselt. Nad on seega vabad kindlaks määrama, mis tasemel nad soovivad oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada. Lisaks tuleb märkida, et eesmärgi puhul vähendada 2020. aastaks liidu kasvuhoonegaaside heitkoguseid kokku vähemalt 20% võrra võrreldes 1990. aasta tasemega, on peetud silmas keskmist vähendamist ja nii ei puuduta see ühtki käitist konkreetselt.

81 Kolmandaks kinnitab Poola Vabariik, et oli vaja sisse viia paranduskoefitsient, mida kohaldataks kõigi vähendamise võrdlusaluste suhtes ja mis arvutatakse välja kõige tõhusamate sütt kasutavate või maagaasist enam heitkoguseid eraldavat kütust kasutavate käitiste tulemuste alusel ja mille väärtust on vähendatud 90%-ni; sellise koefitsiendi kasutamine oleks võimaldanud vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid nii kulude kui ka majanduslikus mõttes tõhusalt. Selles osas olgu esiteks meenutatud, et komisjon pidi heitkoguste võrdlusaluste määramisel järgima direktiivi 2003/87 artiklis 10a sätestatut. Viia sisse täiendav tegur, mis seisnenuks kasutatava kütuse arvessevõtus, ei oleks edendanud tasuta saastekvootide ühtlustatud viisil eraldamise rakendusmeetmete (meetmed, mille raames reeglina arvutatakse tootepõhine võrdlusalus) täielikku ühtlustamist kogu liidus, nagu on ette nähtud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimeses ja neljandas lõigus, vaid see oleks tinginud sama sektori ja allsektori käitiste jaoks vastavalt sisestatud energiale erinevad normid (vt eespool punkt 41).

82 Teisalt ei ole Poola Vabariik tõendanud, et niisuguse paranduskoefitsiendi sisseviimine oleks tõhus, arvestades direktiivi 2003/87 peamist eesmärki ehk liidu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist 2020. aastaks kokku vähemalt 20% võrra. Samuti ei nähtu Poola Vabariigi arutluskäikudest, et niisuguse koefitsiendi sisseviimine oleks tõhus, arvestades võrdlusaluste kindlaksmääramise eesmärke, millele on osutatud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 kolmandas lõigus, nimelt tagada saastekvootide eraldamine sellisel viisil, et ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Tõik, et seadusandja valis sektori või allsektori eelnevate võrdlusaluste kehtestamise põhimõtete osas lähtepunktiks sektori või allsektori 10% tõhusamate käitiste keskmise tootluse, näitab, et ta soovis kehtestada ambitsioonikad võrdlusalused. Sellega seoses olgu öeldud, et vastupidi Poola Vabariigi väidetele ei näe see säte ette, et käitised peavad saama sektori kohta niisuguse koguse tasuta saastekvoote, mis vastab konkreetset kütust kasutava 10% tõhusamate käitiste heitkogustele. Mis puudutab Poola Vabariigi viiteid kuludele ja tõhususele majanduslikus plaanis, siis sai juba märgitud, et seadusandja on saastekvootidega kauplemise süsteemi toimimisel arvestanud eri piirkondade majandusliku olukorraga (vt eespool punktid 73 ja 74).

83 Samuti tuleb märkida, et võrdlusaluste taseme tõstmine tingituna paranduskoefitsiendi kehtestamisest teatavate käitiste suhtes tooks kaasa suurema hulga tasuta kvootide eraldamise. Niisugune tõus võib viia selleni, et ületatakse direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikes 5 sätestatud saastekvootide aastane maksimumkogus ning et tekib vajadus ühetaolise sektoriülese parandusteguri kohaldamise järele. Niisuguse teguri kohaldamine tooks kaasa algsete tasuta kvoodikoguste ühetaolise vähendamise kõigis puudutatud sektorites ja allsektorites. Tasuta eraldatavate kvootide arvu suurendamine sellise paranduskoefitsiendiga silmas peetavate käitiste osas võib seega tuua tagajärjena kaasa seda tüüpi kvootide vähendamise teiste käitiste puhul.

84 Neljandaks, mis puudutab Poola Vabariigi argumentatsiooni, mille kohaselt toovad liiga väikesed võrdlusaluste künnised kaasa 2013. aastal tasuta eraldatavate kvootide mahu drastilise ühekordse vähenemise, siis tuleb meenutada, et 2013. aastaga algaval kauplemisperioodil on saastekvootide eraldamise peamiseks meetodiks enampakkumised (direktiivi 2009/29 põhjendus 15). Enne muutmist direktiiviga 2009/29 sätestas direktiivi 2003/87 artikkel 10, et kauplemisperioodideks 2005-2007 ja 2008-2012 tuli liikmesriikidel eraldada vastavalt vähemalt 95% ja 90% saastekvootidest tasuta. Direktiivi 2003/87 artikliga 10a kehtestatud süsteemi eesmärk on vastavalt direktiivi 2009/29 põhjendusele 21 see, et 2013. aastal eraldatavad tasuta saastekvoodid moodustavad 80% kogusest, mis vastab kõnealuste käitiste poolt 2005.–2007. aastal tekitatud heitkoguste protsendimäärale ühenduse heidete üldkogusest, väljendatuna protsendimäärana ühenduse aastasest saastekvootide üldkogusest.

85 Lisaks, komisjon oli direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimese ja neljanda lõigu alusel kohustatud võtma kogu liidus kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed saastekvootide tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil ja arvutama iga sektori ja allsektori puhul võrdlusaluse põhimõtteliselt toote alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energiasäästu. Niisugustel üldreeglitel on teatavatele käitistele juba loomuldasa suurem mõju kui teistele. Sellele vaatamata, kuna vajadust tuleb hinnata arvestades kõiki puudutatud käitisi kogu liidus, ei võimalda eeltoodud tõdemus järeldada, et võrdlusaluste tase ei olnud direktiivi 2003/87 eesmärke arvestades ilmselgelt vajalik.

86 Järgmiseks olgu öeldud, et vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikele 11 vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30%, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata. Kuna direktiiv 2009/29, mis kehtestas eelnevate võrdlusaluste kindlaksmääramist võimaldavad normid, võeti vastu kaks aastat enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ja rohkem kui kolm ja pool aastat enne nende võrdlusaluste ette nähtud kohaldamist alates aastast 2013, ei saa Poola Vabariik väita, et puudutatud käitistel ei olnud piisavalt aega, et end 2013. aastast algava kauplemisperioodi normidega vastavusse viia.

87 Viiendaks kinnitab Poola Vabariik, et direktiiv 2003/87 ei näe ette parandusmehhanismi juhuks, kui tasuta eraldatavate kvootide hulk on asjassepuutuvate käitiste jaoks ebapiisav, ent vähendamiseesmärkide täitmine on tagatud. Vastab küll tõele, et sektoriülese ühtse paranduskoefitsiendi kohaldamisega näeb direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 5 ette parandusmehhanismi juhuks, kui algne tasuta eraldatavate heitkoguste koguhulk, millest liikmesriigid on teatanud, ületab tasuta eraldatavate saastekvootide maksimumkoguse. Seevastu ei näe see direktiiv ette vastassuunalist parandusmehhanismi. Täpsemalt ei kohusta direktiiv komisjoni kehtestama eelnevad võrdlusalused selliselt, et aastane tasuta saastekvootide maksimumkogus, millele on osutatud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikes 5, oleks ammendunud. Kuna saastekvootide eraldamise peamiseks meetodiks on enampakkumised, on saastekvootide tasuta eraldamist puudutavad normid, mis sisalduvad selle direktiivi artiklis 10a, oma laadilt üleminekueeskirjad.

88 Sellest järeldub, et Poola Vabariik ei ole esitanud üksikasju, mis võimaldaksid järeldada, et komisjonipoolne võrdlusaluste kindlaksmääramine vaidlustatud otsuses ei olnud direktiivi 2003/87 eesmärke arvestades ilmselgelt vajalik.

89 Kolmandaks, mis puudutab vaidlustatud otsuse proportsionaalsust kitsamas mõttes, siis olgu meenutatud, et selle põhimõtte kohaselt peab vaidlustatud otsus, isegi kui see on legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, olema seatud eesmärkidega vastavuses. Sellega seoses väidab Poola Vabariik, et vaidlustatud otsuse mõjul väheneb kütuse mõttes söel tugineva tootmisega liikmesriikides asuvate ettevõtjate konkurentsivõime, võrreldes konkureerivate ettevõtjatega, kes asuvad kütuse mõttes muudel energiaallikatel, nt maagaasil, rajaneva tootmisega liikmesriikides. Poola Vabariigi arvates toob see esimesena nimetatud riikide rühma jaoks kaasa kaupade hinna drastilise tõusu, millel on rasked sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed. Poola Vabariigi väitel avaldab vaidlustatud otsus arvestatavat negatiivset mõju siseturu toimimisele ja takistab selle nõuetekohast toimimist. Ta väidab, et komisjoni soojuspõhiste võrdlusaluste rakendamise korral alates 2013. aastast tõuseb kaugkütte hind umbkaudu 22%.

90 Esiteks olgu meenutatud, et Poola Vabariigi käsitletud kulud, mis puudutatud käitistele osaks langevad, on seotud kohustusega osta puuduvad kvoodid enampakkumiselt – viimase näol on tegemist direktiiviga 2009/29 kehtestatud reegliga. Kooskõlas saastaja maksab põhimõttega, mille näeb ette ELTL artikli 174 lõige 2, on saastekvootidega kauplemise süsteemi eesmärk kehtestada kasvuhoonegaaside heitkogustele hind ja jätta ettevõtjatele valida, kas maksta see hind või vähendada heitkoguseid. Lisaks olgu öeldud, et vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10 lõikele 3 määravad liikmesriigid selles sättes ette nähtud piirides kindlaks, kuidas kasutatakse saastekvootide enampakkumisest saadud tulu. Näiteks võivad nad aidata vähendada puudutatud käitistele osaks langevaid kulusid, millest rääkis Poola Vabariik.

91 Teiseks sõltuvad kulud, mida väga palju kasvuhoonegaase eraldavat kütust kasutavatel käitistel 2013. aastast algavatel kauplemisperioodidel tegelikkuses kanda tuleb, saastekvootide turuhinnast. Poola Vabariik väidab, et saastekvootide turuhind oli 2011. aasta juulis 15 eurot tonni CO_2 eest. Komisjon väidab, et oktoobris 2011 oli see hind 11 eurot tonni CO_2 eest. Poola Vabariigi hinnangul võib see hind jääda 2013. aastast algaval kauplemisperioodil vahemikku 30 eurot kuni 48 eurot CO_2-e tonni eest. Need hinnangud ei ole siiski kindlad, kuna ei ole välistatud, et saastekvoodi hind on veelgi madalam või kõrgem. Tegelikke kulusid ei saa seega ette kindlaks määrata.

92 Kolmandaks tuleb meelde tuletada, et seadusandja on saastekvootidega kauplemise süsteemi loomisel arvestanud eri piirkondade majandusliku olukorraga (vt eespool punktid 73 ja 74). Lisaks kehtestas ta normid saastekvootide tasuta eraldamiseks kaugküttele ning koostootmisele soojus- või jahutusenergia tootmise majanduslikult õigustatud nõudluse osas (direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 4). Lisaks, vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikele 6 võivad liikmesriigid samuti võtta vastu finantsmeetmeid selliste sektorite või allsektorite kasuks, mille puhul on kindlaks tehtud, et seal esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht kasvuhoonegaaside heitkogustest põhjustatud kulude elektrihindadesse suunamise tõttu, et hüvitada neid kulusid. Lisaks sisaldab direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 12 erinormi, mis käsitleb tasuta saastekvootide eraldamist käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht.

93 Eeltoodut arvestades ei ole Poola Vabariik esitanud üksikasju, mis võimaldaksid leida, et komisjonipoolne võrdlusaluste kindlaksmääramine vaidlustatud otsuses ei olnud kitsamas mõttes ilmselgelt proportsionaalne.

94 Seega tuleb kolmas väide kõrvale jätta.

Neljas väide, et rikuti direktiivi 2002/87 artiklit 10a ning et komisjon ei olnud pädev vaidlustatud otsust vastu võtma

95 Poola Vabariik väidab, et vaidlustatud otsust vastu võttes rikkus komisjon direktiivi 2003/87 artiklit 10a, koosmõjus selle direktiivi artikliga 1, ja ületas oma pädevust.

Esimene osa, mille kohaselt rikuti direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimest lõiku

96 Poola Vabariik väidab sisuliselt, et komisjon rikkus 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimest lõiku, sest eelnevaid võrdlusaluseid määratledes oleks ta pidanud valima lähtealuseks selles sättes käsitletud meetodi ja seejärel parandama selliselt saadud taset, arvestades kogu liidu õigustikku, st eeskätt liikmeriikide õigust määrata kindlaks oma energiavarustuse üldstruktuur, võrdse kohtlemise põhimõtet, säästva arengu põhimõtet, liidu keskkonnapoliitika põhimõtteid ja proportsionaalsuse põhimõtet. Märkides vaidlustatud otsuse põhjenduses 5, et vahet ei tehta ei geograafilise asukoha või kasutatava tehnoloogia, toormaterjali või kütuse põhjal, võttis komisjon Poola Vabariigi väitel ära võimaluse kohaldada ülalnimetatud õigustiku sätteid.

97 Direktiivi 2003/87 artikli10a lõike 2 esimene lõik sätestab, et konkreetsete sektorite või allsektorite eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel on lähtepunktiks ühenduse sektori või allsektori 10% kõige tõhusama käitise keskmised näitajad ajavahemikul 2007–2008.

98 Selles sättes on seega määratletud üksnes eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel lähtepunktiks võetav meetod. Poola Vabariik ei väida, et komisjon tegi vea seda lähtepunkti määratledes, vaid kinnitab, et kui see lähtepunkt oli direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimese lõigu kohaldamise tulemusena kindlaks tehtud, oleks komisjon pidanud seda parandama, arvestades kogu liidu õigustikku, eelkõige liidu õiguse sätteid ja põhimõtteid, mida on käsitletud esimese, teise ja kolmanda väite raames. Niisugust parandamise kohustust sellest sättest aga ei tulene.

99 Direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimese lõigu kohaldamise tulemusena kindlaks määratud lähtepunkti alusel tuli komisjonil kindlaks määrata eelnevad võrdlusalused, järgides selle direktiivi artikli 10a lõikes 1 sätestatut. Eeskätt selle lõike 1 kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt pidi võrdlusaluste kindlaksmääramine tagama, et saastekvoote eraldatakse nii, et kõige tõhusamaid tehnoloogiaid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Lisaks tuli võrdlusalused arvutada pigem toote kui sisestatud energia alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energiasäästu asjaomase sektori või allsektori igas tootmisprotsessis.

100 Nagu sai juba märgitud, oli komisjonil heitkoguste võrdlusaluste kindlaksmääramiseks ulatuslik kaalutlusõigus. Vaatamata sellisele pädevusele oli ta siiski kohustatud tuginema oma valikutes objektiivsetele ja asjassepuutuvate õigusnormide eesmärgi seisukohalt sobivatele kriteeriumidele, võttes arvesse kõiki faktilisi asjaolusid ning kõnealuse akti vastuvõtmise ajal kättesaadavat tehnilist ja teaduslikku teavet (vt eespool punkt 36).

101 Vaidlustatud otsuse põhjendustest 5–12 tuleneb, et komisjonipoolsele võrdlusaluste määramisele eelnes kompleksanalüüs ja nõupidamine sektorite ja allsektoritega. Mis puudutab täpsemalt võrdlusaluste väärtuse kindlaksmääramist, siis nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 8, et komisjon analüüsis, kas direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimeses lõigus ette nähtud lähtepunktid kajastavad piisavalt kõige tõhusamat tehnoloogiat, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat jääkgaaside energiakasutust, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist seal, kus sellised seadmed on olemas.

102 Sellest analüüsist ei ilmne, et komisjon oleks direktiivi 2003/87 artikli 10a alusel võrdlusaluseid kindlaks määrates ületanud tal olevat kaalutlusõigust.

103 Niisugust järeldust ei sea kahtluse alla Poola Vabariigi argumentatsioon, mis seondub esimeses, teises ja kolmandas väites käsitletud liidu õiguse sätete ja põhimõtetega.

104 Nimelt, mis puudutab esiteks Poola Vabariigi ELTL artikli 192 lõike 2 esimese lõigu punktil c rajanevat argumentatsiooni, mille kohaselt vaidlustatud otsus mõjutab oluliselt tema valikut eri energiaallikate vahel ja tema energiavarustuse üldstruktuuri (vt eespool punkt 10), siis tuleb meelde tuletada, et seadusandja soovis direktiivi 2009/29 vastuvõtmisega kehtestada saastekvootidega kauplemise ühtlustatuma süsteemi, nagu nähtub selle direktiivi põhjendusest 8. See süsteem tugines eelkõige põhimõttele, mille kohaselt alates 2013. aastast eraldatakse saastekvoote, müües neid enampakkumisel, nagu näeb ette direktiivi 2003/87 artikkel 10; samuti olid selle süsteemi raames ette nähtud üleminekueeskirjad saastekvootide tasuta eraldamiseks – need on sätestatud kõnesoleva direktiivi artiklis 10a.

105 Nagu sai juba tõdetud, on kogu liidus kohaldatavatel ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmetel saastekvootide tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil teatavatele käitistele juba loomuldasa suurem mõju kui teistele (vt eespool punkt 85). Selleks, et korvata võimalikud negatiivsed tagajärjed, mille kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem (direktiiviga 2009/29 muudetud kujul) toob alates 2013. aastast kaasa teatavatele liikmesriikidele, arvestas seadusandja eri piirkondade olukorda ja majandust (vt eespool punktid 73 ja 74).

106 Üleminekueeskirjad saastekvootide tasuta eraldamiseks, mille raames direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikes 11 sätestatu kohaselt vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, ei piirdu võrdlusaluste kindlaksmääramisega vaidlustatud otsuses. Vastab tõele, et võrdlusaluste väärtus on käitisele tasuta eraldatavate saastekvootide hulga kindlaksmääramisel otsustav (vt eespool punkt 41). Tasuta eraldatavate saastekvootide aastane maksimumkogus on direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5

kohaselt aga siiski piiratud. Kui ajavahemikul 2013–2020 eraldatud esialgne aastane tasuta saastekvootide kogus – nii nagu liikmesriigid on selle teatanud vastavalt kõnesoleva direktiivi artikli 11 lõikele 1 ja vaidlustatud otsuse artikli 15 lõike 1 ja lõike 2 punktile e – ületab selle direktiivi artikli 10a lõikes 5 sätestatud piiri, peab komisjon kohaldama ühetaolist sektoriülest parandustegurit, mis tingib tasuta kvootide vähenemise kõigis sektorites. Lisaks on juba tõdetud, et valik kasutada muu kütuse kui maagaasi kontrollväärtust (nt söe oma), ei oleks võimaldanud vältida seda, et eri kütuste tõttu erinevates olukordades olevaid käitisi koheldakse ühtemoodi (vt eespool punkt 50). Veel olgu meenutatud, et käitised ei ole kohustatud oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendama, vaid nad võivad osta puuduvad kvoodid enampakkumiselt. Nad on seega vabad kindlaks määrama, mis tasemel nad soovivad oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada (vt eespool punkt 80). Lisaks on kõnealuse direktiivi artiklis 10a sätestatud üleminekueeskirjade hulgas olemas erinormid nende sektorite või allsektorite käitiste jaoks, mille puhul valitseb suur süsinikdioksiidi lekke oht (vt eespool punkt 57).

107 Sellest järeldub, et saastekvootidega kauplemise süsteemi mõju liikmesriigi valikutele ja tema energiavarustuse üldstruktuurile – selle mõju olemasolu väidab Poola Vabariik – oleks sisuliselt tingitud direktiivis 2003/87 sätestatust, mitte võrdlusalustest, kujul, mil need on kindlaks määratud vaidlustatud otsuses. Seega isegi kui eeldada, et selline mõju on olemas, mida Poola Vabariik ei ole tõendanud, sest ta on viidanud üksnes käitise käitajatele tekkivatele täiendavatele kuludele, mis on seotud ebapiisava arvu tasuta saastekvootidega väidetavalt liiga madalate võrdlusaluste tõttu (vt eespool punkt 78), tuleneb see mõju kõnealusest direktiivist, mitte vaidlustatud otsusest, millega üksnes direktiivi korrektselt rakendatakse.

108 Mis teiseks puudutab ELTL artikli 191 lõikel 2 koosmõjus selle sätte lõikega 3 rajanevat argumentatsiooni, siis väidab Poola Vabariik, et kuna tootepõhise võrdlusaluse määramisel ei arvestatud geograafilisi, tehnoloogilisi, tooraine ja kasutatud kütuse kriteeriume, siis rikkus komisjon säästva arengu põhimõtet, mille näeb üldisel viisil ette ELTL artikkel 11 ja mida keskkonna alal rakendab ELTL artikli 191 lõige 2. Vastupidi viimati nimetatud sättele ei arvestanud komisjon keskkonnakaitsepoliitika rakendamisel liidu eri piirkondade olukordade erisuse kriteeriumi. Lisaks oleks komisjon pidanud ELTL artikli 191 lõike 3 alusel arvesse võtma keskkonnakaitsemeetmete võtmise tulusid ja kulusid ning arvestama sellega seoses sotsiaalsed, humanitaarseid ja keskkonnaaspekte ning mittevaralist kasu. Poola Vabariigi arvamusel kinnitab tema eri energiaallikate kasutust kajastavate andmete võrdlemine teiste riikide omadega tema erilist staatust liikmesriigina, kes tarbib kõige rohkem sütt (mis eraldab väga palju heitgaase), olles samas üks suurimaid selle kütuse tootjaid. Nii kohustab vaidlustatud otsus teda oma energiapoliitikat täielikult ümber kujundama.

109 Esiteks olgu meenutatud, et direktiiv 2003/87 rajaneb EÜ artikli 175 lõikel 1, mille kohaselt oli nõukogu pädev otsustama, missuguseid meetmeid tuleb ühendusel võtta, et saavutada EÜ artiklis 174 (muudetuna ELTL artikkel 191) seatud eesmärgid. Need eesmärgid olid vastavalt EÜ artikli 174 lõikele 1 keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine; inimese tervise kaitsmine; loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine; meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega. Sama artikli lõige 2 nägi ette, et ühenduse keskkonnapoliitika, võttes arvesse ühenduse eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajanes ettevaatusprintsiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma. Selle artikli lõikes 3 oli sätestatud, et oma keskkonnapoliitikat ette valmistades võtab ühendus muu hulgas arvesse meetme võtmise või võtmata jätmise potentsiaalseid tulusid ja kulusid.

110 Teiseks, mis puudutab Poola Vabariigi argumente, mille kohaselt komisjon ei võtnud tootepõhiseid võrdlusaluseid arvestades arvesse liidu eri piirkondade erinevat olukorda, siis olgu meenutatud, et vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 esimesele lõigule tuli komisjonil kehtestada kogu liidus kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed. Liidu piirkondade erinev kohtlemine vastaval territooriumil leiduvate energiaallikate alusel viib lisaks selleni, et teatavate piirkondade puhul aktsepteeritakse kõrgemaid kasvuhoonegaaside heitkoguste tasemeid. Vastavalt kõnealuse direktiivi

artikli 10a lõike 1 neljandale lõigule tuleb võrdlusalus arvutada toote alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist. Lisaks tuleb öelda, et seadusandja arvestas saastekvootidega kauplemise süsteemi toimimisel eri piirkondade olukorda ja majandust (vt eespool punktid 73 ja 74).

111 Mis puudutab kolmandaks argumente, mille kohaselt Poola Vabariigil tuleb oma riiklikel söevarudel rajanev energiapoliitika täielikult ümber kujundada, sest vaidlustatud otsuses ei arvestatud tootepõhiste võrdlusaluste kindlaksmääramisest tulenevaid tulusid ja kulusid, siis olgu meenutatud, et vastavalt direktiivi artikli 10a lõikele 3 on saastekvootide tasuta eraldamise elektrienergia tootjatele põhimõtteliselt välistatud. Võimalus eraldada elektrienergiat tootvatele käitistele üleminekukorra raames tasuta saastekvoote on erandina ette nähtud üksnes kõnealuse direktiivi artiklis 10c. Ehkki vastab tõele, et riigi energiapoliitika ei puuduta üksnes elektrienergiasektorit, vaid seondub ennekõike energiavarustuse struktuuriga ning kasutatavate energiaallikate ja keskkonnakaitse eesmärkide läbipõimitusega, tuleb märkida, et tootepõhiste võrdlusaluste kindlaksmääramine vaidlustatud otsuses ei takista kasutada söel põhinevat tehnoloogiat. Selle otsuse tagajärg võib ühelt poolt olla, et niisugust tehnoloogiat kasutavad käitised peavad investeerima innovaatilisse tehnoloogiasse, mis võimaldab veelgi vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Nii toimimise korral ei ole välistatud, et need käitised jätkavad söel põhineva tehnoloogia kasutamist, sest nagu märgib ka Poola Vabariik, on selle osas täheldatud eraldatavate heitkoguste pidev vähenemine. Teisalt võib vaidlustatud otsuse tagajärg olla, et neil käitistel tuleb ELTL artikli 191 lõikes 2 ette nähtud saastaja maksab põhimõtte alusel osta enampakkumistelt saastekvoote, mis on vajalikud, et katta nende tootmistegevuses tekkinud heitkogused, mida ei kata tasuta eraldatud saastekvoodid. Niisugused tagajärjed on kõnesolevas direktiivis aga juba ette nähtud. Nii ei ole Poola Vabariik tõendanud, et tootepõhiste võrdlusaluste määramine vaidlustatud otsuses kohustaks teda oma energiapoliitikat täielikult ümber kujundama.

112 Kolmandaks, mis puudutab Poola Vabariigi ELTL artikli 194 lõike 2 teisel lõigul ning võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtetel rajanevat argumentatsiooni, siis piisab märkusest, et esimese väite, teise väite esimese osa ja kolmanda väite kohta esitatud kaalutlustest nähtub, et see tuleb tagasi lükata.

113 Ehkki Poola Vabariik väidab repliigis, et vaidlustatud otsus peab olema kooskõlas liidu õigusega tervikuna, ei täpsusta ta õiguslikult piisavalt, millist sätet rikuti. Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu ning Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt kohaldatakse Üldkohtu menetluses, tuleb hagiavalduses anda muu hulgas ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need andmed peavad olema piisavalt selged ja täpsed, et võimaldada kostjal kaitseks valmistuda või Üldkohtul hagi lahendada vajaduse korral ilma täiendava teabeta (vt Üldkohtu 12. märtsi 2008. aasta otsus kohtuasjas T-332/03: European Service Network *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 229 ja seal viidatud kohtupraktika).

114 Seega tuleb kõnesoleva väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa, mille kohaselt rikuti direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 teist lõiku koostoimes sama direktiivi artikliga 1

115 Poola Vabariik väidab, et komisjon rikkus direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 1 teist lõiku, sest seda sätet tuli kohaldada, arvestades direktiivi eesmärke, st kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, meetmete tõhusust kulude ja majanduslikust seisukohast. Vastavalt kõnesoleva direktiivi artikli 10a lõike 1 teisele lõigule oli komisjon kohustatud kehtestama meetodi, mis võimaldaks kehtestada heitkoguste võrdlusalused ilma selle direktiivi põhielemente muutmata. Vaidlustatud otsuses ei arvestanud komisjon mõjuga, mida see otsus avaldab nende eesmärkide täitmisele, mis seonduvad meetmete tõhususega kulude ja majanduslikust seisukohast, samas kui selle direktiivi artikli 1 kohaselt on kõik selles ette nähtud eesmärgid võrdselt olulised.

116 Tuleb tõdeda, et see argumentatsioon üksnes kordab kolmanda väite raames esitatut, seondudes vaidlustatud otsuse väidetava ebasobivusega direktiivi 2003/87 eesmärkide seisukohast. Seega tuleb see samadel põhjustel tagasi lükata (vt eespool punktid 66–76).

117 Seega tuleb kõnesoleva väite teine osa tagasi lükata.

Kolmas osa, mille kohaselt komisjon ei olnud pädev vaidlustatud otsust vastu võtma

118 Poola Vabariik väidab, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega ületas komisjon talle direktiivist 2003/87 tulenevat pädevust, sest ta ei arvestanud esimese, teise ja kolmanda väite raames mainitud liidu õiguse põhimõtteid, ning seetõttu, et muutis oluliselt selle direktiivi põhielemente. Poola Vabariigi arvates ei kujuta vaidlustatud otsus endast kõnealuse direktiivi rakendusmeedet, vaid meedet, mis loob liidu autonoomse kliimapoliitika.

119 Sellega seoses tuleb esiteks öelda, et mis puudutab väidet, et ei arvestatud esimese, teise ja kolmanda väite raames mainitud liidu õiguse põhimõtteid, siis selles üksnes korratakse käesoleva väite esimese osa raames esitatut (seoses väidetava kohustusega parandada eelnevate võrdlusaluste kindlaksmääramise põhimõtete lähtealust, millele on osutatud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 esimeses lõigus). Seega tuleb see samadel põhjustel tagasi lükata (vt eespool punktid 96–114).

120 Teiseks, mis puudutab direktiivi 2003/87 põhielementide väidetavat muutmist, tuleb märkida, et nõue, mille kohaselt kogu ühenduses kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed saastekvootide tasuta eraldamiseks on kantud eesmärgist muuta selle direktiivi väheolulisi osi, tuleneb direktiivi artikli 10a lõike 1 teisest lõigust. Poola Vabariigi argumentatsioon, mis käsitleb selle sätte rikkumist, jäeti juba käesoleva väite teise osa raames kõrvale. Kuna Poola Vabariik ei ole käesoleva väiteosa raames esitanud ühtegi täiendavat üksikasja, tuleb ka see väiteosa tagasi lükata.

121 Kolmandaks tuleb tõdeda, et argumendid, mille Poola Vabariik käesoleva väiteosa raames esitas, ei tõenda, et komisjon ei olnud pädev vaidlustatud otsust vastu võtma. Kui komisjon ei oleks arvestanud esimese, teise ja kolmanda väite raames mainitud liidu õiguse põhimõttega ning kui ta oleks oluliselt muutnud direktiivi 2003/87 põhielemente, oleks ta rikkunud võrdlusaluste kindlaksmääramisel õigusnormi. Need argumendid ei puuduta siiski küsimust komisjoni pädevusest need võrdlusalused kindlaks määrata.

122 Järelikult tuleb kõnesoleva väite kolmas osa ja seega kogu väide tervikuna tagasi lükata.

123 Kõike eelnevat arvestades tuleb hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

124 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

125 Kuna Poola Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Poola Vabariigilt.

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. märtsil 2013 Luxembourgis.

Allkirjad